

Číslo: 8110/2022-2023

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 15. 06. 2023 do 16. 06. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Stredná odborná škola železničná, Palackého 14, Košice	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy Košice

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Jana Lenhardtová, riaditeľka školy

Ing. Anna Keltošová, zástupkyňa riaditeľky školy

Mgr. Peter Komár, zástupca riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8110/2022-2023 zo dňa 07. 06. 2023 **inšpekciu vykonali:**

Ing. Henrieta Uličná, školská inšpektorka, ŠIC Košice

Ing. Peter Parimucha, PhD., odborník z praxe

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Ukončovanie štúdia v strednej odbornej škole – realizácia záverečných skúšok

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna stredná odborná škola (SOŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. Tematická inšpekcia bola realizovaná v učebnom odbore (UO) 3762 H železničiar, s celkovým počtom žiakov 7. Záverečnú skúšku (ZS) v kontrolovanom UO konali všetci 7 žiaci, z nich sa v duálnom vzdelávaní pripravoval 1 žiak vykonávajúci odborný výcvik (OVY) na pracovisku praktického vyučovania a ostatných 6 žiakov mimo systému duálneho vzdelávania (SDV) prevažne v priestoroch kontrolovanej SOŠ. V SDV pripravoval žiaka v kontrolovanom UO 1 zamestnávateľ¹. Na preverenie praktických zručností a schopností všetkých žiakov a pre teoretickú časť ZS bola zriadená 1 skúšobná komisia. Témy pre jednotlivé časti ZS neboli vypracované osobitne pre žiaka v SDV a osobitne pre žiakov, ktorí sa nevzdelávali v SDV.

¹ Železnice Slovenskej republiky, Klemensova 2, Bratislava;

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Pripravenosť školy na záverečnú skúšku

1. Pripravenosť školy na záverečnú skúšku			
		Áno	Nie – negatívne zistenia
1.1	Zloženie SK, dodržanie podmienok a termínu na jej vymenovanie		
✓	skúšobnú komisiu (SK) tvorili stáli členovia a ďalší členovia	☒	
✓	predseda/podpredseda SK spĺňali podmienky na vymenovanie	☒	
✓	členovia SK spĺňali podmienky na vymenovanie	☒	
✓	predseda skúšobnej komisie bol vymenovaný v stanovenom termíne	☒	
✓	ďalší členovia SK, ktorí sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, boli vymenovaní v stanovenom termíne	☒	
✓	ďalší členovia SK, ktorí nie sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, boli vymenovaní v stanovenom termíne	☒	
1.2	Vypracovanie tém na jednotlivé časti záverečnej skúšky		
✓	členenie záverečnej skúšky na teoretickú a praktickú časť	☒	
✓	na jednotlivé časti ZS boli témy vypracované v stanovenom počte	☒	
✓	na návrh predsedu predmetovej komisie riaditeľ SOŠ schválil témy na jednotlivé časti ZS s uvedením učebných pomôcok	☒	
✓	témy boli vyhotovené na základe vzdelávacích štandardov pre praktickú prípravu uvedených v príslušnom štátnom vzdelávacom programe (ŠVP) pre odborné vzdelávanie a prípravu	☒	
1.3	Predloženie tém záverečnej skúšky na vyjadrenie vecne príslušnej stavovskej organizácii alebo profesijnej organizácii		
✓	riaditeľ SOŠ predložil témy na vyjadrenie vecne príslušnej SO/PO	☒	
✓	riaditeľ školy predložil témy na vyjadrenie vecne príslušnej SO/PO v termíne	☒	
1.4	Vyjadrenie vecne príslušnej stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie k obsahu tém záverečnej skúšky		
✓	vecne príslušná SO/PO (Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR) sa k obsahu ZS vyjadrila	☒	
✓	vecne príslušná organizácia sa k obsahu ZS vyjadrila v určenom termíne	☒	

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky ako vecne príslušná profesijná organizácia k obsahu ZS pre kontrolovaný UO **vyjadrila** formálne **súhlasné stanovisko** bez pripomienok.

Témy na praktickú časť ZS vypracoval majster odborného výcviku (MOV) v spolupráci s učiteľmi odborných predmetov a **témy na teoretickú časť** skúšky vypracovali učители odborných predmetov v spolupráci s MOV.

Schválené témy pre jednotlivé časti ZS boli pre žiaka v SDV a pre žiakov mimo SDV rovnaké a **boli vyhotovené na základe vzdelávacích štandardov** uvedených v príslušnom ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Organizácia záverečnej skúšky

1. Organizácia záverečnej skúšky			
		Áno	Nie – negatívne zistenia
2.1	dodržanie termínu konania ZS v riadnom skúšobnom období	☒	
2.2	vykonanie jednotlivých častí ZS v stanovenom poradí	☒	
2.3	organizovanie a trvanie jednotlivých častí ZS	☒	
2.4	príslušná SO/PO delegovala do SK kontrolovaného odboru svojho zástupcu	☒	
2.5	Zástupca SO/PO sa skúšky zúčastnil	☒	

Skúšku vykonal 1 žiak so zdravotným znevýhodnením (ZZ), ktorý **nepožiadal o úpravu jej podmienok**. Možnosť predĺženia času trvania skúšky, akceptovanú predsedom SK a zakomponovanú do harmonogramu ZS, tento žiak nevyužil.

Priebeh záverečnej skúšky

Praktická časť ZS bola realizovaná po dohode so zástupcom zamestnávateľa² **na pracoviskách školy** vo vhodných priestoroch – v 2 odborných učebniach OVY a na cvičnom kolajisku v areáli školy.

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie miesta výkonu ZS pre **vytvorenie podmienok na reálne overenie** získaných vedomostí, zručností a schopností absolventov kontrolovaného UO bolo vyhovujúce, spĺňalo požiadavky stanovené ŠVP.

Bezpečnosť a ochrana žiakov pri konaní ZS bola zabezpečená, zásady bezpečnosti boli dodržané. Úprava zovňajšku žiakov s využitím pracovného odevu a obuvi počas celej doby trvania praktickej časti skúšky zodpovedala predpísaným požiadavkám.

Zo schválených 8 tém si každý žiak za účasti SK vyžreboval 1 tému. Písomné spracovanie témy malo jednotnú predpísanú formu (analýza a získanie informácií, výber správneho postupu

² Železnice Slovenskej republiky, Klemensova 8, Bratislava;

spracovania úlohy, dodržiavanie správneho technologického postupu pri obsluhu zariadenia, dodržiavanie pravidiel BOZP) a bolo súčasťou hodnotenia ZS. Časový harmonogram praktickej časti ZS pozostávajúci z jednotlivých činností (príprava a plánovanie, realizácia pracovnej činnosti, riadenie kvality a dodržiavanie pravidiel BOZP pri práci) bol dodržaný. Na pracovné činnosti žiakov aktívne dohliadali všetci členovia SK. Žiaci pri individuálnych odpovediach a prezentácii pripravenej témy boli členmi SK vyzvaní k opisu, demonštrácii vykonávaných činností a zdôvodneniu vybraného postupu. Všetci žiaci aktívne komunikovali s komisiou, odbornú terminológiu pri popise prác a vykonávaných činnostiach uplatňovali na rôznej úrovni. Na otázky kladené členmi SK pohotovo reagovali len niektorí, u viacerých sa vyskytli nedostatky v adekvátnej argumentácii. Cielene vedená komunikácia medzi skúšanými žiakmi a komisiou ako aj fundované zapájanie sa do procesu skúšania zástupcu zamestnávateľa a delegovaného zástupcu PO prispela k vytvoreniu pozitívnej pracovnej atmosféry. Pri realizácii pracovných činností žiaci oboch skupín preukázali **adekvátne pracovné zručnosti a osvojené pracovné návyky**.

Po predvedení praktických zručností žiakov každý skúšajúci zaznamenal do svojho pracovného hodnotiaceho listu bodové hodnotenie jednotlivých kontrolovaných oblastí, ktoré boli po vzájomnej argumentačnej rozprave vyjadrením sa všetkých členov SK uzavreté a zaznamenané do dokumentácie ako konečné.

Úroveň preukázaných zručností a poznatkov žiakov zodpovedala požiadavkám na profil absolventa UO 3762 H železničiar. Žiak, ktorý sa pripravoval v SDV, nepreukázal na praktickej časti ZS osvojené pracovné zručnosti na vyššej úrovni ako žiaci, ktorí neboli zaradení do SDV. Aplikovať požadované teoretické vedomosti a správne uplatňovať odbornú terminológiu vedel na nižšej úrovni, dodržiavanie pravidiel bezpečnej práce bolo v oboch skupinách žiakov porovnateľné.

V sledovanom UO bol na kontrolovaných ZS dosiahnutý **celkový priemerný prospech 2,29**. Žiak pripravovaný v SDV dosiahol vo vyžrebovanej praktickej úlohe priemerný prospech 3,00, čo bol totožný výsledok s jeho známku (priemer 3,00) z OVV na konci školského roka 2022/2023. S lepším výsledkom (2,17) ukončili praktickú časť ZS žiaci zaradení mimo SDV, pričom ich priemerná známka (1,67) z OVV na konci 3. ročníka bola lepšia.

Teoretická časť ZS v kontrolovanom UO sa konala v 1 **odbornej učebni školy** pred 7-člennou SK. Každý žiak si vyžreboval 1 z 25 tém, ktoré obsahovali primerane náročné zadania zamerané na overenie teoretických vedomostí a poznatkov z odborných predmetov sledovaného UO. **Počas realizácie teoretickej časti ZS** boli všetci členovia SK sústavne prítomní v učebni v plnom zložení a dodržiavali harmonogram ZS. Žiaci v priebehu prípravy na odpoveď využívali pripravené schválené učebné pomôcky. Skúšajúci učitelia odborných vyučovacích predmetov korektne viedli riadený rozhovor so žiakmi, formulovali primerané kontrolné a doplňujúce otázky. Počas odpovedí žiakov navádzali k využívaniu vlastnej písomnej prípravy, učebných pomôcok, modelov a obrazových materiálov, svojím prístupom a primeranou komunikáciou vytvárali pozitívnu pracovnú atmosféru. Do skúšania sa aktívne zapájali všetci členovia SK, vrátane skúšajúceho zástupcu zamestnávateľa a delegovaného zástupcu PO, ktorí kládli stimulujúce otázky súvisiace s aplikáciou teoretických poznatkov do konkrétnych situácií v praxi. Žiak vzdelávaný v SDV dokázal prezentovať využiteľnosť osvojených teoretických poznatkov v praxi až po nabádaní, jeho odpoveď bola nesúvislá, použité vety jednoduché s nízkou mierou uplatňovania odbornej terminológie. Žiaci mimo duálneho vzdelávania dokázali zväčša odpovedať samostatne, ale iba niektorí z nich v logických súvislostiach a stanovisko k téme aj adekvátne zdôvodniť. V oboch skupinách žiaci svoje praktické

skúsenosti a nadobudnuté poznatky dokázali zväčša primerane prezentovať po nabádaní skúšajúcimi učiteľmi, príp. pod vplyvom navodenia modelovej situácie skúšajúcim zástupcom zamestnávateľa či delegovaným zástupcom PO. Odborné teoretické vedomosti boli na vyššej úrovni preukázané u žiakov pripravovaných v škole mimo SDV.

Hodnotenie žiakov z teoretickej časti ZS navrhovali učitelia odborných predmetov podľa rozsahu a správnosti obsahu i celistvosti jednotlivých odpovedí, ojedinele s prihliadnutím na ich výsledky dosiahnuté počas celého štúdia.

Úroveň preukázaných vedomostí a poznatkov žiakov korešpondovala s požiadavkami profilu absolventa príslušného UO.

Výsledky žiakov v kontrolovanom UO na teoretickej časti ZS boli na výrazne vyššej úrovni u žiakov pripravovaných mimo SDV (2,17) ako u žiaka zaradeného do SDV (4,00). Celkový dosiahnutý priemer všetkých žiakov (7) z teoretickej časti ZS bol 2,43.

Známky z praktickej a teoretickej časti ZS ako aj celkové hodnotenie ZS všetkých žiakov boli prerokované a stanovené SK. **Celkové hodnotenie** ZS vrátane výsledkov klasifikácie jednotlivých častí ZS oznámila skúšaným žiakom predsedníčka SK v deň konania teoretickej časti ZS.

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky ako vecne príslušná PO delegovala do SK pre všetkých žiakov svojho zástupcu, ktorý sa aktívne zapájal do priebehu skúšania. Pri praktickej aj teoretickej časti skúšky spracoval vlastný návrh hodnotenia v hodnotiacom liste a spolupodieľal sa na určení výslednej známky ako aj na uzatváraní celkového hodnotenia. Zástupca PO vyzdvihol profesionálny prístup školy pri organizácii a priebehu ZS. Podľa jeho vyjadrenia absolventom najviac chýba schopnosť aplikácie teoretických vedomostí v praxi, znalosť odbornej terminológie a adekvátne komunikačné zručnosti. Pozitívne hodnotil ich manuálne zručnosti a odborné teoretické poznatky vo vzťahu k vykonávaným pracovným činnostiam. Vzhľadom na priebeh a realizáciu ZS bola účasť delegovaného zástupcu PO na skúške pre školu výrazným prínosom.

Zástupca zamestnávateľa, ktorý poskytoval žiakovi kontrolovaného UO prípravu v SDV v dotazníku uviedol, že tento žiak počas realizácie OVV neprejavoval očakávaný záujem o zvolený odbor a vykonávané odborné činnosti. Zdôraznil, že žiak nepreukazoval na praktickom vyučovaní primerané pracovné zručnosti v rámci odboru štúdia a zároveň uviedol, že tomuto žiakom chýbali niektoré požadované odborné teoretické vedomosti a tie, ktorými disponoval, nedokázal samostatne aplikovať na praktickom vyučovaní. Zástupca zamestnávateľa však ocenil, že žiak prejavoval snahu podávať požadovaný pracovný výkon, dodržiaval pravidlá stanovené vnútorným poriadkom pracoviska a počas celého štúdia preukazoval požadované sociálne zručnosti vrátane prejavovania lojality k firme. Výška priemernej finančnej odmeny 80 € v 3. ročníku bola podľa zamestnávateľa aj vyjadrenia riaditeľky školy výrazne motivujúcim faktorom pre zapojenie sa do SDV.

Z rozhovoru s triednym učiteľom vyplynulo, že v oblasti praktickej prípravy na OVV bola úroveň praktických zručností u žiaka pripravovaného v SDV porovnateľná so žiakmi mimo SDV, čo sa počas realizácie praktickej časti ZS vcelku potvrdilo. Ani v ostatných oblastiach (dochádzka do školy, študijné výsledky a správanie sa žiakov) rozdiely medzi oboma skupinami žiakov potvrdené neboli.

1.3 INÉ ZISTENIA

Neboli zaznamenané.

2 ZÁVERY

Prípravu, priebeh a organizáciu ZS v UO 3762 H železničiar škola realizovala v súlade s platnými právnymi predpismi. K tematickému obsahu ZS podala súhlasné stanovisko príslušná profesijná organizácia. Témy pre praktickú a teoretickú časť skúšky v kontrolovanom odbore boli vypracované v súlade s výkonovými a obsahovými štandardami príslušného ŠVP. Úroveň preukázaných vedomostí a zručností žiakov zodpovedala požiadavkám profilu absolventa kontrolovaného UO.

Výsledky žiakov pripravujúcich sa mimo SDV v praktickej a osobitne v teoretickej časti ZS boli výrazne lepšie v porovnaní s výsledkami žiaka vzdelávaného v SDV. Výchovno-vzdelávacie výsledky dosiahnuté na ZS u žiakov oboch skupín boli porovnateľné s výsledkami dosiahnutými v priebehu celého štúdia.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

PÍSOBNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. štátny vzdelávací program pre UO 3762 H železničiar;
2. harmonogram a organizačné zabezpečenie ZS;
3. menovacie dekréty členov SK;
4. zoznam žiakov;
5. prehľad prospechu žiakov z odborných predmetov počas celého štúdia;
6. témy jednotlivých častí ZS pre kontrolovaný odbor;
7. pracovný hodnotiaci list praktickej časti ZS;
8. prehľad hodnotenia a klasifikácie jednotlivých častí ZS;
9. prehľad o celkovom prospechu žiakov na ZS;
10. písomné vyjadrenie Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR k obsahu ZS;
11. písomné stanovisko zamestnávateľa k návrhu tém na ZS;
12. vyjadrenie zamestnávateľa k miestu konania ZS;
13. nominačný list – delegovanie zástupcu SO do SK.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Ing. Henrieta Uličná

Dňa: 26. 06. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:
Ing. Henrieta Uličná
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Ing. Jana Lenhardtová

**Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 03. 07. 2023
v Košiciach:**

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Ing. Henrieta Uličná

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Jana Lenhardtová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
*(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných
od prerokovania):*

Ing. Jana Lenhardtová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Ing. Henrieta Uličná, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti